

SINT-HUBERTUSFEESTEN IN WIEMESMEER

Jonas Slegers - Sint-Hubertusfeesten, ruiters en honden voor de kerk

Sint-Hubertusfeesten in Wiemesmeer

'Het is een wit gotisch kerkje zo smetteloos als de rijbroeken van de jagers en zo stijlvol als de jonkers die statig hun paarden nog voor de aanvang van de jacht voor de bewonderde ogen der toeschouwers laten defileren...'

Het ontstaan van de traditie

Sinds 1947 is Wiemesmeer, een gehucht van Zutendaal, het centrum van de jaarlijks terugkerende Sint-Hubertusviering. De woudmeester in die periode, Gibert Bodeux, passeerde regelmatig al fietsend langs Sint-Jozefskerk van Wiemesmeer. Daar ontmoette hij Eerwaarde Heer Peeters, toen rector. Zij werden de geestdriftige bezielers van de Sint-Hubertusfeesten.

Het was Prins de Mérode, woonachtig te Lanaken, die met Rally Campine tot begin jaren '70 in het jachtseizoen wekelijks op ree joeg. Dit was toen 'de lange jacht' of 'vènerie' (chasse à courre); het jagen op wild te paard en/of met rennende honden die de dieren opsporen. Er kwam veel volk naar kijken: je zag niet iedere dag een prins met gevolg jagen. In samenwerking met de woudmeester werd besloten om de bossen te exploiteren, de lokale politiek leidde dit in goede banen. Sindsdien vond ieder jaar de lange jacht plaats: op 3 november vieren mensen in Wiemesmeer feest, maar ook in intieme kring bij hun thuis.

Slipjacht

Toen de lange jacht met rennende honden bij wet verboden werd, is men overgegaan naar de traditie van de **slipjacht**. Deze manier van jagen is overgewaaid uit Nederland. Bij een slipjacht wordt er geen echte vos (of wild) achtervolgd, maar wordt er voor de honden een reukspoor achtergelaten aan de hand van lappen met vossengeur. Het nagemaakte vossenspoor leidt de honden en ruiters door het lokale landschap, waarbij ze de hindernissen, zoals omgevallen bomen, struiken, greppels en heggen, moeten trotseren. Deze variant wordt ook wel de '**Hubertusrit**' genoemd.

De **jachthoornkring** 'De Gezellen van Sint-Hubertus' uit Wiemesmeer werd eind jaren zestig, en nu nog, al gevraagd om her en der in Nederland de slipjacht extra feestelijk te maken met hun jachthoornklanken. Deze jachthoorngroep bestaat nog steeds en speelt een belangrijke rol in de feesten. Het Sint-Hubertuscomité kwam destijds in contact met de inrichters van de slipjacht Udenhout (Nederland). Zij waren bereid om met de equipage en de meute (De Veluwe Hunt) een slipjacht te komen verzorgen in Wiemesmeer ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Sint Hubertusviering Wiemesmeer (1972).

Het verloop van de feesten

De laatste zondag van oktober vindt de **slipjacht** plaats. De avond voorafgaand aan de slipjacht wordt een **concert** gegeven en een week daarvoor is er een **fuij** voor de inwoners van Zutendaal zelf. Doorheen het jaar worden er ook diverse activiteiten vanuit het comité georganiseerd: bijvoorbeeld een talentenjacht in augustus, een midzomertocht voor ruiters / fietsers / wandelaars tijdens de langste dag van het jaar, toneelstukken in open lucht en een vrijwilligersdag voor de honderden vrijwilligers. Men gebruikt de tradities van vroeger als saus om deze activiteiten smaak te geven. Ook vindt er een banket plaats waarbij het Limburgs natuurnetwerk wordt uitgenodigd, tezamen met genodigden van de boswachterij, commerciële bedrijven en de lokale politiek. De activiteiten vinden stevast plaats bij de kerk van Wiemesmeer, de Lourdesgrot of in en rond de omliggende bossen van Zutendaal, Genk, As, Maasmechelen...

De traditionele Sint-Hubertusviering vindt altijd plaats op **3 november**. Op die dag worden immers ook de (jacht)dieren gezegend. Tijdens de viering worden er gewijde broodjes uitgedeeld en de priester zegent het volk en de paarden. Die gewijde broodjes zijn een traditionele remedie tegen hondsdolheid. Nadien trekt men in stoet naar de **Lourdesgrot**. Daar zegent de priester het woud, gevolgd door een receptie.

De organisatie

Slipjachten worden op verschillende plaatsen georganiseerd, evenals zegeningen van dieren. Het comité van Wiemesmeer neemt een unieke positie in omdat het als enige deze verschillende tradities bij elkaar brengt in één evenement: de jacht, de 3 november viering én de zegening van de dieren.

Het comité treedt op als organisator en is een volledig jaar bezig met de voorbereiding van de feesten. Vanaf 4 november start alweer de voorbereiding voor het komende jaar. Ooit waren het drie verschillende verenigingen: het 3 november comité, het Jachthoorncomité en het Slipjachtcomité. Deze drie zijn recent gefusioneerd tot één vereniging waar Daniël ondertussen 10 jaar voorzitter van is. In de statuten staat dat het comité als doel heeft om iedereen die gebruik maakt van de natuur te verenigen. Uiteraard horen de inwoners van Wiemesmeer en Zutendaal hierbij. Onder het doelpubliek vallen onder andere jagers, recreanten, ruiters, koetsiers, wandelaars, maar ook lokale politici. Men wil de communicatie bevorderen en de traditie van Sint-Hubertus in leven houden door alle gebruikers van de natuur samen te brengen.

Het publiek

Waar deze traditie vroeger vooral oudere mensen aantrok, zorgt de combinatie van de drie tradities (de jachthoorns, de slipjacht en de 3-novemberviering) ervoor dat nu ook heel **veel jonge mensen** deelnemen aan de activiteiten. De slipjacht trekt het meest publiek: meer dan 700 fietsers, 70 ruiters en een 30-tal koetsspannen in de stoet. Voor de toegang tot de **sherrystop** (de traditionele pauze tijdens de slipjacht) kan de organisatie prat gaan op een verkoop van zo'n 1000 entreetickets. Kinderen zijn zowel toeschouwer als deelnemer.

In december vindt er een initiatie van de slipjacht plaats: veel jonge mensen nemen hieraan deel. Ook de kunst van het jachthoornspelen wordt aangeleerd door jongeren: in de jachthoornvereniging zijn acht leden onder de 18 jaar. Samen met boswachter Steve Cox heeft Daniël Steffens deze traditie een nieuw elan gegeven.

**Gebaseerd op de originele tekst en interview door Jonas Slegers met Daniël Steffens, voorzitter van het comité Sint-Hubertusfeesten.*

**Deze inzending kadert binnen het project Beleving. 100 levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met Erfgoedcel Mijn-Ergoed en Erfgoed Haspengouw, Ecrû, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor Streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.*

INZENDER

Daniël Steffens

LOCATIE

3690 Wiemesmeer (Zutendaal)

PERIODE

Verschillende activiteiten tijdens de laatste week van oktober en de eerste week van november

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken
Natuur en landbouw

TREFWOORD

#muziek #feest #sociaal gebruik #dier #natuur